

Wychodzi codziennie o godzinie 3ciej po południu, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych... Redakcja przy ulicy Sykstuskiej N. 647/4.

UNIJA

"Diligite homines, interfecite errores." (S. Aug.)

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju przyjmują się za opłatą 5 ct. od wiersza. — Reklamacye nieopieczowane wolne są od opłat.

Ogłoszenia (inseraty) i prenumeratę miejscową i zamiejscową przyjmuje we Lwowie: Agencja "Ocasu" i "Unii" A. Piątkowskiego, plac katedralny 31.

"Alacriter instate proposito vestro, infracto animo iniquitati resistite et malum in bono vincere conamini, intendentes oculos in mercedem illis paratam, qui pro Christi nomine decertaverint."

(Pius IX do redaktorów "Unii" d. 28. kwietnia 1870. r.)

Od wydawnictwa.

Niniejszem zapraszamy do przedpłaty na "Unię" na kwartał trzeci r. 1871.

Prenumerata na "Unię" wynosi: we Lwowie

Table with 2 columns: Duration (rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie) and Price (14 zlr, 7, 3 50, 1 20).

na prowincyi z przesyłką pocztową

Table with 2 columns: Duration (rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie) and Price (18 zlr, 9, 4 50, 1 50).

Szanowni prenumerujący raczą nadesłać wcześniej pieniądze do Administracji Nr. 24 kamienica kapitulna, abyśmy jak najprędzej, uregulować mogli nakład w celu zapobieżenia wszelkiej zwłoce w przesłaniu dziennika.

Zwracamy przytem uwagę, iż najtaniej i najdogodniej przesłać można prenumeratę za przekazem pocztowym (Postanweisung).

Lwów, 20. czerwca.

Zewsząd dochodzą nas dziś wiadomości o radośnych manifestacjach na cześć Ojca św. z powodu 25letniego jubileuszu. Szczególnie uroczyste obchodzone to święto w Belgii a mianowicie w Brukseli.

Dwa manifesty do wyborców wydali członkowie republikańscy Zgromadzenia narodowego.

Manifest lewicy przemawia w obronie rzeczywisto-

spolitej, lecz potępia komunę, podczas gdy manifest skrajnej lewicy ani słówkiem o komunie nie wspomina. Podpisani są na nim między innymi Edgar Quinet, Schoelcher, Langlois, Henri Brisson i Louis Blanc.

Dla Ojca św. Klasztor PP. Benedyktynów obr. 10 zlr. — ct. Klasztor OO. Bernardynów we Lwowie 7 " — "

Z Rady Państwa.

Posiedzenie Izby poselskiej z d. 17. b. m.

Na em posiedzeniu uchwała Izba cały budżet stosownie do wniosku wydziału, a to mimo ogromnej różnicy cyframi wydziału a przedłożeniem rządowem. Rozdział 25: Zaliczki bezprocentowe do funduszy indemnizacyjnych (3,126.063 zlr.)

jaśnienia od rządu, poczem natychmiast sprawozdanie przedłoży.

Dep. Dr. Zyblikiewicz: Ponieważ zapowiedziano w tej sprawie osobne sprawozdanie, sądzę przeto, że nie jest ona jeszcze tyle dojrzała, aby mogła być przedmiotem dyskusji.

Galicja pragnie pod każdym względem zgody; gdyby bowiem poruszono kwestyę prawną, i gdyby się Galicja postawiła na stanowisku prawnem, to nigdy nie doszlibyśmy do celu.

Zniesienie stosunku poddaństwa było kwestyą socyjalną, gospodarczą i skarbową. Z trzech tych punktów zapatrywano się na tę sprawę we wszystkich krajach, tylko nie w Galicji.

Następnie przyjęto rozdział 35: dług państwa w ogólnej sumie 99,094 711 zlr. Jako pokrycie uchwalono 5,884 000 zlr. Rozdział 36: Administracyja długu państwa 890,000 zlr., jako pokrycie 7,000 zlr.; rozdział 37: dodatki do kosztów na sprawy wspólne 84,437 320 zlr.

Jako pokrycie przyjęto: dochód z sprzedaży własności państwa 9,300,000 zlr.; dochód z zrealizowania aktów centralnych i funduszu wspólnego 6,000,000; dochód z reszt kasowych w końcu 1870 roku 14,000,000 zlr.

W ten sposób ukończono obrady nad budżetem na r. 1871, i zaraz przyjęto w drugim odczytciu odośną ustawę skarbową

Dep. Costa wniósł, aby natychmiast przyjąć całą ustawę w trzecim odczytciu, wniosek ten jednak nie utrzymał się, a trzeci odczyt odbędzie się na przyszłym posiedzeniu t. j. we wtorek.

Korespondencye "Unii."

Lwów 19. czerwca

Zawsze sztydło z worka wylazi

Jak zaślepiony w swoim nieopatrznie obranym ulubieńcu człowiek, wtemczas, gdy wyjdą na jaw błędy lub występki tego ulubieńca jego, usiłuje go bronić i uniewinniać, a gdy się takowe zaprzeczyć nie dają, sądzi że go choć trochę obronił, że powie: „są jeszcze gorsi jak on”.

"Nie była to falanga zbrodniarzy, (requis de justice) jak twierdzi p. Klaczko, ale ludzie przekonania, Mniejsza o to (sic) jakie były te przekonania; rozumie czy głupiec, spierać się o to z nikim nie będziemy, ale to zdaje nam się udowodnili komuniści śmiercią swoją nieustraszoną, że walczyli za sprawę, którą uważali za dobrą i sprawiedliwą" (!).

Dalej czytamy w tym feiletonie:

Gdyśmy zgrozą przejęci potępiali Wersalczyków za okrutną zemstę, a potępialiśmy ich nawet wówczas, gdyby rzeczywiście komuniści nie byli niczem więcej jak requis de justice, bo przeciwko wszelkiej i nakimkolwiek wywieranej zemście, pastwieniu się, okrucieństwu oraz karze śmierci, podnosi nam serce miłośność chrześcijańska; wtedy kapłan, który redaguje pismo, noszące piękne i drogie Polakom nazwisko, przekonywał nas, że nie mamy prawa mieć zdania i opinii o stosowaniu zasad ewangelii, że sądzimy

FEUILLETON.

Wyszła ostatniemi czasy we Lwowie "Cześć Isza" popularnej historii polskiej p. Bernarda Kalickiego: "Opowiadania z dziejów Polski."

Recenzya dzieła p. Kalickiego niemiałym jest dla nas kłopotem, bo nie wypadnie nam jak — pochwalić i polecić piękny plód popularyzatorskiego talentu naszego współpracownika. Zadanie książki popularnej historii polskiej leżało nierozwiązane od "Wieczorów pod lipą," przeznaczonych pierwotnie dla ludu a zastępującej po pensyonatach i domach brak książki dla kształcących się dorostków przeznaczoną. Co roku wychodził wprawdzie jakiś "krótki rys" dziejów, ale te kompilacje, chociaż obfitsze w fakta i szczegóły, były suche i niestrawne, pisane bez wdzięku i obrazowości.

Temu brakowi zaradza p. Kalicki opowiadaniem swemi, które w czterech wygodnego druku tomach objąć mogą historję polską do ostatnich czasów. Zdaniem naszym, sposób, jakim traktuje przedmiot, stosuje się wybornie do potrzeb i stanu umysłowego uczniów czterech pierwszych klas gimnazyalnych, pensyonatów żeńskich i domowej nauki podrostków. Opowiadanie żywe, jasne, pełne ciepła, wyróżnia się jak najkorzystniej od suchego tekstu zwyczajnych kompilacji, układ trafny wdraża uczniowi dobry rozkład przedmiotu, przedstawia mu go w zarysach śmiałych i pełną kreślonych ręką. Co zaś za szczególną polonizację należy autorowi zasługe, to staranne unikanie wszelkich utartych fałszywych wyobrażeń, przestawianie na faktach i rysach umiejętnie pe-

użycia książki nie wyniesie żadnego obałamucenia, któreby później prostować musiał.

Wyrozumiewamy też w całości dążenie książki p. Kalickiego dla młodych przeznaczoną umysłów, aby przeszłość już przy pierwszym z nią obeznaniu, uchronić zarówno od zbyt gorzkiego sądu jak od szkodliwej admiracji. Najtrudniejsze to zadanie, z którego się bardzo dobrze wywiązał. Wstęp poświęcony pogładowi na całość historii naszej podnosi zarówno szlachetną dumę narodową jak powściąga zbytnie samochwalstwo, przemawia serdecznie i przekonująco za nauką dziejów. Groza historii może i powinna dla dojrzałego pozostać wieku, przed rozpoczynającym naukę młodzieńszkiem występować z nią zawczasem: dosyć uchronić go przed drugą ostatecznością, przed optymizmem i butą.

Ma praca p. Kalickiego jednę szczegółową i wyjątkową zaletę; powstała na Rusi, rachuje się z historją jej, kładzie nacisk na objęcie tej historii w ramy dziejów polskich. Niewdając się w sprawozdanie o badaniach pierwotnych Polski i Słowiańszczyzny dziejów, Kalicki rozpoczyna od Nestora i Nestorem etnografię ziem późniejszej Rzeczypospolitej tłumaczy. Dydaktyczny cel na tej jasności i powściągliwości tylko zyskuje, a jeżeli kwestyę społecznego urządzenia Polski pozostawia w zawieszeniu, trudno i tego brać za złe, gdy dotychczas zamkniętymi i załatwionymi ostatecznie zwać się nie mogą.

Słowem budowa książki p. Kalickiego opowiada wyborne celowi w zakreslonych przez nas granicach a spodziewać się należy, że dalsze tomy długo na siebie czekać nie będą. Jeden tylko postawilibyśmy p. Kalickiemu postulat, a tym jest opatrzenie książki, bodaj przy drugim tomie w pamięciowy, że się tak wyrazimy, aparat historyczny. Rozumiemy zaś pod nim krótkie a treściwe zarysy geografii i statystyki historycznej, genealogii, chronologiczne zestawienie wypadków, synchronizmy Jeżeli studjum historii naszej ma się w gimnazjach przyjąć i owoce przynieść, musi studjum to rozprószyć ignorancję, jaka u nas co do najpotrzebniejszych wiadomości o stosunkach dziejowych Polski panuje. Wieki młodociany jest wiekiem pamięci, nabyte w szkole wiadomości pozostają na całe życie i są niezmiernem w-

dalszych studiach ułatwieniem. Książka szkolna musi podać te wiadomości, uczeń musi je sobie przyswoić, nauczyciel wymagać ich powinien. Wtedy tylko nauka gimnazyalna będzie prawdziwem do dalszego zawodu przygotowaniem.

OSTATNI KWIAT WIĘŃCA.

POWIEŚĆ

przez hrabinę Dash

II. Wola Boża.

(Ciąg dalszy.)

Gustaw z zapałem widział to ogólne uniesienie; z każdą chwilą coraz silniejszej nabierał nadziei, że Bóg pozwoli mu jeszcze Izydora ocalić. Wszedłszy na pagórek, zawałał do tłumu, który go otaczał:

— Chcacie może dowiedzieć, przewodnika? Jestem na wasze usługi. Będąc przyjacielem szlachetnej dziewczyny, której śmierć zagraża, stanę na waszym domu, aby ją ocalić. Idźcie za mną: chodźmy do zła, w którym ten niegodny wyrok wydany został; zmuszę tych krwiożerczych sędziów do odwołania wyroku i wyrwijmy im tę nieszczęsną ofiarę.

— Tak! tak! — zawołano zewsząd.

W jednej chwili zapał wzrósł do szczytu, postanowienie uczynionem zostało; tak łatwo jest o-budzić wściekłość w pospólstwie. Agenci royalistów chociaż nie mieli żadnych do tego poleceń, rozproszyli się po mieście, aby powiększać i wzbudzać zapał przychylny ich sprawie. Okrzyki żądające zemsty i zięjące nienawiścią ku rewolucjonistom, rozbrzmiewały zewsząd. Wiadomość o tem doszła do sędziów, którzy postanowili przyspieszyć egzekucyę.

— Lud jest wściekły — ował się jeden z najzażartszych zwolenników rewolucy — pochwyli nam pewno naszą zdobycz.

— Mamy przecież straż.

— Nie mamy jej dosyć; tłum wciąż wzrasta i coraz więcej się burzy; zdoła uwalnić nie tylko

głupią dziewczynę, ale i jej towarzyszy. Następstwem tego będzie bunt ogólny; Wandyżycy są może bliżej jak myślimy, a oni pół miasta mają za sobą. Wypadek to ważny obywatelu komisarzu; czy pan tego nie widzisz?

— Cóż z tego, że widzę?

— Więcej coż czynić będziemy?

— Tego właśnie nie wiem. Czy możemy liczyć na wojsko?

— Ja myślę, ale...

— Czy jest inna droga, którąby przejść można na miejsce egzekucyi, omijając tłumne ulice?

— Na szczęście jest inna. Ten budynek ma dwa wejścia i obchodząc dalej, można się dostać na plac przez małe uliczki nie tracąc wcale czasu.

— Tem lepiej. Może znajdziemy środek wy-dostania się z kłopotu. Pozwól mi się namyśleć.

Komisarz usunął się na bok, chwil kilka pozostał w milczeniu w myślach pograżony, w krótkce przywołał swego powiernika do siebie.

— Posłuchaj mnie — rzekł z cicha — i zatrzymaj to dobrze w pamięci co ci powiem. Wózki czekają przed główną bramą, nieprawdaż?

— Już blisko od godziny czekają.

— Daj więc rozkaz, aby wszystko przygotowywano, niech pospólstwo będzie w mniemaniu, że natychmiast więźniów wyprowadzą. Jednocześnie każ wyprowadzić więźniów przez to inne wejście; niech idą pieszo otoczeni strażnikami z nabiją bronią. Tym sposobem już będzie dawno po egzekucyi, a pospólstwo jeszcze będzie w oczekiwaniu. Potem będą musieli się uspokoić; zresztą nie będą mieli już czego od nas się domagać, — dodał komisarz z szyderczym uśmiechem.

— Zrozumiałeś więc, nieprawdaż? — spytał powiernika

— Doskonale; nikt prócz mnie i ciebie nie będzie wiedział i nie domyśli się nawet tego podstęp-u; idę przygotować wszystko; abys mógł być ze mnie zupełnie zadowolony.

(C. d. n.)

jak ślepy o kolorach, że dobrze zrozumiane miłosierdzie chrześcijańskie wymaga właśnie aby karać bez litości, bez pobłażania złych czy występnych ludzi. — Dalej tak pisze gazeta:

„Wiedzieliśmy dobrze, jak pojmują ci co się robią wyłącznymi tłumaczami ewangelii, wielkie znaczenie miłosierdzia chrześcijańskiego. — Nie mieliśmy jednak nigdy, ażeby znalazł się w narodzie krwawym, torturowanym, męczonym za wiarę i ojczyznę w najdzikszy od lat stu sposób, w narodzie którego siła i wielkością jest miłość i modlitwa, nawet za swoich nieprzyjaciół, ażeby się znalazł w takim narodzie kapłan i pismo, propagujące potrzebę represji, kar śmierci oraz prześladowania bez litości i pobłażania. Nie cześć Boga, kto nie miłuje ludzi! naprosto też podnosić chorągiew praw Jego Ziemniokosierdusza stosunków waszego do waszych przeciwników poznawają obłudę waszą! — i dlatego ludzie dobrze myślący pracować muszą nie tylko dla pozbycia się zewnętrznych wrogów, ale także dla obronienia narodu od demagogów i ultramontanów, jego wewnętrznych nieprzyjaciół.“

Te ustępy z rzeźbionego feletonu, jako arcydzieło faryzejskiej obłudy nie potrzebują komentarza. Dość zwrócić uwagę po 1 na początek i na zakończenie; początek dowodzi jasno, jak Gazeta sądzi o całej sprawie komuny gdy mówi: „udowodnili komuniści śmiercią swoją nieustraszoną, że walczyli za sprawę, którą uważali za dobrą i sprawiedliwą (!!!). Koniec zaś okazuje to, co Gazecie zawsze na sercu tak leży, jak katonowi, gdy mówił na końcu każdej mowy swojej słowa znane: „ego autem censet, Carthaginiem esse delendam“ z tą różnicą, że ta Kartagina są tu „ultramontani“ — po 2gie co do owych wyżej przytoczonych słów Gaz. narod.: „Gdyśmy zgrozą przejęci potępieli Wersalczyków, za okrutną zemstę itd.“, pytamy, dla czego nie okazała Gazeta takiego a raczej jeszcze większego przejęcia zgrozą na okrutne świętokradztwa tudzież na pastwienia się obelgi i mordy, które komuna na czczonej osobie Arcybiskupa paryskiego i tak wielu innych osób duchownych popełniła?

My z naszej strony nigdy nie broniliśmy zemsty i prześladowania nawet przeciw największym nieprzyjaciółom, tylko surowości kary, która nie dopuszcza złagodzenia lub ulaskawienia przy takiej kwalifikacji zbrodni i zbrodniarzów, jak to komuna przedstawiała, — dlaczego więc Gazeta przekraczając myśl naszą pisze w powyższym ustępie: „Nie mieliśmy ażeby się znalazło pismo propagujące potrzebę represji, oraz prześladowania bez litości i pobłażania.“ Czyż Gazeta nie wie dobrze, że kara a prześladowanie i zemsta to nie jedno i to samo? Lecz to zwykła taktyka Gazety w jej wybiegach przeciw ultramontanom i księzom. Oj, bo też ten „ultramontanism“ i „nieomylność Papieża“ nie mało niepokoją sprawując biedną Gazece narodowej. — Tak we wspomnianym wyżej artykule w num. 118, z 11 czerwca, pod napisem: „Co się we Francji gotuje?“ czytamy: „Jeszcze Henryk V. nie zasiadł na tronie, jeszcze Paryż z krwi nie oseczł, ciało narodu drga jeszcze konwulsyjnie, a niepoprawni legitymiści i klerykałki grożą już Włochom wojną o restaurację Państwa kościelnego, która Francję na sroin nowej przegranej wstawi.“ — Dalej pisze: „Fanatyczny zwolennicy ołtarza i tronu mają tylko jeden cel, zrestaurowania porządku rzeczy, który 1789 roku Francuzi przewrócili, zburzenia zasad i praw, które kilka pokoleń za dobre uznawało, i które stały się niewzruszoną podstawą narodu. Czekają więc Francję nowa rewolucja.“ — Nakoniec dodaje: „Wersalska rewolucja przeprowadzi zamierza średniowieczny system monarchii absolutnych z nieomylnym Papieżem na ich czele.“ — Otóż to nieomylność Papieża utrzymuje biedną Gazece zawsze w tym gorączkowym stanie, w którym wpadłszy każdy człowiek ma zwyczaj wymawiać często nawet bez powodu, to czego się najbardziej lęka i co go niepokoi. I że się biedny liberalizm tej nieomylności tak lęka, wcale się nie dziwny. Bo należeć do katolików i do ich głowy, t j Papieża, ale o mylnego, toby było liberalom bardzo wygodnie, bo jeżeli coś by uczył lub rozporządzał co się i liberalom nie przeciw, przyjąłby, gdyby zaś uczył lub rozporządzał coś co im się nie podoba, zaraz by się mogli zastąpić twierdzeniem, że Papież się omylił, bo to przeciwnie duchowi czasu, okolicznościom itp., że więc nie czują się obowiązani to przyjąć. Wygodnie by więc im było z takim Papieżem, ale z „nieomylnym“, któżby z nich wytrzymał długo? Dla tego to liberaly całego świata wolają i zaklinają się: my chcemy Papieża, bo my przeciw katolicy, ale omylnego Papieża, i usiłują nieustannie, chociaż nadaremnie to przez swoich apostołów, ekskomuni owanych księży, to przez sofistów gaziarskich i t p — usunąć tę tak im niechętną nieomylność, które to usilne żądanie nie innego jak „omylnego“ Papieża, nawiasem mówiąc, tak się wydaje, jak gdyby n. p. zbuntowani uczniowie jakiejś szkoły, przystali nareszcie na to, aby ich profesor uczył, ale nie inny, tylko taki, który sam nie jest pewny swego, — albo jak gdyby ludzie jacy wędrujący do dalekiego nieznanego im miejsca żądali przewodnika, ale nie innego jak tylko takiego, który sam drogi dobrze nie zna. — Liberalizmowi jednak, w rzeczach wiary i obyczajów wszystko zdaje się uchodzić, i takie konsekwencye uchodzą, — i wcale na nie nie zważa.

Przemysł 18. czerwca.

„Dobry Bóg dozwolił nam dożyć dnia, który tylu świętym, tylu królom i pokoleń pragnęło widzieć, a nie widziało Piotra na Stolicy rzymskiej ćwierć wieku zasiadającego, nie widzieliśmy przez tyle wieków od owej chwili, w której pierwszy Piotr podał ochotnie swe ciało na krzyż, i na nim katedrę swoją osadziwszy, katedry bezbożności wyrzucił, trony Neronów poburzył. Cóż bowiem za siłę ma dzisiejszy tron zaborczy piemonckiego albo despoty schyzmatycznego w obec Apostolskiej tiary? Niech tylko spodoba się Bogu zawołać z jakiej celi mniszej biednego i niepokaźnego za-

konnika, a puści nań ducha swego, izby siedzi z krzyżem do owych stolic niedowiarstwa i rozpuszty, do owych krain ciemności, aby wywracał i burzył i wykorzeniał owe bezceństwa i fałsze, które wróg Chrystusa i ludzkości zasiewa i bagнетem rozszerza, a wnet się spełni słowo psalmisty: „Nie tak niebożni, nie tak, ale jako proch, który rozmiata wiatr z wierzchu ziemi, jako ustaje dym tak ustana, a jako się rozplywa wosk od ognia tak zginą grzesznicy od oblicza Bożego.“

Myśmy rozpoczęli 16. obchodzić modlitwą i tryumfem ową rocznicę błogosławioną, która się w ciągu tylu wieków raz dopiero powtórzyła. Od pierwszego Papieża Piotra św. dającego swój żywot za Chrystusa na krzyżu, objawiła się na Papieżu, którego żywot proroczym słowem oznaczony jest: „Cruis de cruce.“ W piątek więc klerycy Seminarium tutejszego, ozdobiwszy kaplicę wienkami i festonami z dębowych liści, w pośród których jaśniał w górze portret Ojca św., ofiarowali generalną Komunię św. na intencję Jego Świętobliwości JWX. Biskup dowiedziawszy się o chwalebnej postanowieniu młodych Lewitów, dla podniesienia ich gorliwości przybył do kaplicy, aby połączyć swoje modły z modlitwą serc młodzieńczych. Wstąpiwszy na stopnie ołtarza, przemówił do nich w ten sposób: Raduje się dusza moja na widok synowskiej miłości waszej ku Namiestnikowi Chrystusowemu, któremu dozwolił Najwyższy na Stolicy Piotrowej dożyć lat Piotrowych. Dowód to jasny, że miłując Ojca św., obejmujecie miłością swoją Matkę naszą Kościół Chrystusów, gdyż ubi Petrus, ibi Ecclesia. Dla tej miłości, cóż wam może być trudnym i przykre w służbie, dla której się poświęcacie? Nie zapewne, bo dla miłości świętej wszystko przykre staje się słodkiem i miłym, a żadna trudność i zawada nie jest niepokonalną. Miłość bowiem wszystko zwycięża. Mówię o trudach i przykrościach w służbie Pańskiej, bo widzę krzyże wielkie, które raz po raz wkłada Pan na swego przedstawiciela na ziemi Ojca św. Oto Pius IX. sama dobroć, łaskawość i miłość, postępuje drogą ciernistą wśród upału tego życia. Zrabowany, odarty, sztychawany, uwieczniony za sprawiedliwość, za tyle błogosławieństw i poświęceń swoich! I was czeka podobna droga i doświadczenia, bo jeśli uderzają na Głowę i na Pasterza, nie oszczędzą członków ciała, nie przepuszczą owieczkom. Ale patrzcie jaki spokój ma je-tatyczny opromienia tego Starca św., patrzcie jak w obec duchownej siły Jego, którą namaszcza Pan z wysokości, drżą wrogowie Jego i niepokoją się mimo władzy materialną siłą popartej. Oni truchleją, a bezbronny i słaby u świata bezpiecznym się czuje, bo wierzy w obietnice Pańskie, bo się opiera na tym, któremu aniołowie i ziemia śpiewa: Święty Boże, Święty Mocny, Święty a Nieśmiertelny! Ufam, że i was nieopuszczy nigdy ta wiara, która się dziś objawia tak chlubiście, ale owszem w pośród ucisków w sprawie Bożej wzmacniać się będzie, iżbyście zasłużyli na wieczne błogosławieństwo zgotowane dla tych, którzy wytrwali przy ukrzyżowanym i dali się zań ukrzyżować od wrogów Jego, od świata, ciała i czarta.

Potem odprawił ks. biskup mszę św. podczas której wszyscy komuniję św. z rąk jego przyjęli. Po południu zebrały się bractwa pobożne w katedrze o 4. godzinie, a po odpiewaniu Litanii Loretańskich, wyszły w procesji do kościoła OO. Reformatorów, gdzie na intencję Ojca św. odprawiły drogę krzyżową pod przewodnictwem ks. kan. Ziemińskiego jako proboszcza parafii katedralnej. Towarzyszyli tej procesji klerycy, PP. Felicjanki z dziatwą z ochronki tutejszej, i służebniczki z Pralkowej pod Przemysłem. Około 7ej powróciła procesja do katedry. Wczoraj zaś klerycy oświetlili Seminarium, w którego 2 oknach jaśniały św. zrocza. W pierwszym przedstawiony był Ojciec św. z napisem: Ty jesteś opoka, a na tej opoce zbuduję kościół mój. W drugim był napis: Ojcu św. Piusowi IX, Namiestnikowi Chrystusa Pana, nieomylnemu, klerycy zjednoczeni w radości kościoła powszechnego w 25letnią rocznicę panowania JEHO na Stolicy Piotrowej, składają cześć synowską i życzenia.

Dziś od 5. rano za pierwszym uderzeniem dzwołu na Anioł Pański, odezwały się salwy moździerzy, za staraniem naczelnika miasta, a w kościołach obłożone były konfesyonaly.

Przed 10tą rozpoczął ks. biskup celebrę, na którą przybyli reprezentanci miasta z naczelnikiem i młodzieżą niższych szkół. Kazanie świetne i głębokich poglądów pełne, miał ks. Dr. Pelczar, profesor Teologii. Mówił na tekst: „Laudemus viros gloriosos & parentes nostros etc.“, o dziełach, o krzyżach i nadziejach Ojca św. W pierwszych do- kładnie wskazał datami wszystkie akta Piusa IX. na korzyść narodu polskiego, nieprzepominając o założeniu w Rzymie seminarium dla polskiej młodzieży duchownej. resztę w śmiałych rysach wydatnił jakby cudowne słońca i planety na firmamencie Kościoła jaśniejące. Przeszedłszy do ucisków i krzyżów Piusa IX. nacechował wzięte pan- teizm, racjonalizm, spirytyzm, indyferentyzm, materializm, papocyzaryzm, liberalizm z rewolucją zbratany, socjalizm z owocem jego nihilizmem i sekte wolnomularską.

Wspomniałszy pokrótce o napadach Piemontu na dziedziczo Stolicy Apostolskiej, o obecnej grabieży i rozbójniczym zaborze miasta wiecznego, oddał cześć wiernym Rzymianom, i zaraz przeszedł do naszej wierności ku Ojcu św. Gdybyśmy się jej wyrzekli, zasłużylibyśmy — mówił — na piętno hańby, na porzucenie od wszystkich narodów Poczem wskazał na nadzieje Piusa IX. Najprzód Matkę Najświętszą wymienił, potem modlitwy wiernych, i wnet wskazał na jutrenkę lepszej doby dla kościoła, która się jawi w powszechnym zapale całych narodów dla Stolicy Apostolskiej. Nawet obcych wyznań mężowie — powiedział — uznają dla dobra ludzkości potrzebę, aby najwyższy trybunał do rozstrzygnięcia sporów między narodami był przy Papieżu rzymskim jak niegdyś w wiekach średnich. Zakończył publicznem za wszystkich oświadczeniem wierności, caci i posłuszeństwa dla Ojca św.

Po sumie odprawił ks. biskup procesję i odśpiewaliśmy „Te Deum laudamus“, poczem bło-

ślawieństwo cum Sanctissimo, i modlitwa dziękczynna za modlitwami za Ojca św.

Od kazania do końca Sumy była składka w kościele dla Ojca św., która wyniosła przeszło sto złr Schowawszy Sanctissimum, udzielał jeszcze ks. biskup Sakrament Bierzmowania, a po powrocie do pałacu, przyjmował życzenia dla Ojca św., które naczelnik miasta pan Łobaczewski w pięknej mowie w obecności reprezentantów gminy złożył. Mowę podam wam później.

Na obiad zaprosił ks. biskup wszystkich kler przemyski z kapitułą prześwietną, naczelnika miasta i kilku radnych. Toast na cześć Ojca św. wniósł ks. biskup, naczelnik na cześć ks. biskupa, któremu w imieniu miasta całego hold należy oddać. Poczem ks. biskup na podziękowanie wniósł zdrowie mieszkańców tego grodu, i jego reprezentacy, a nareszcie zdrowie duchowieństwa dycezy całej.

Dziś mamy oświetlenie miasta na radzie gminnej uchwalone na świadectwo osobliwych uczuć katolickich i radości, że Głową Kościoła obdarzył Pan Bóg latami Piotrowemi na stolicy Piotrowej.

Paryż 13 czerwca.

(M) Przypisują księciu d'Aumale wyrażenie, które jeśli dokładnie zacytowane, mogłoby mieć w jego ustach wielką polityczną doniosłość. „Nie ma już dzisiaj i być nie może, miał powiedzieć ks. d'Aumale, ani legitymistów, ani orleanistów, lecz sami tylko royalści.“ Jaśniejsze nie można powiedzieć że zlanie się nastąpiło i że on się na nie zgadza.

Po wydaniu manifestu, w którym hr. de Chambord wyraził tak szlachetnie pragnienie przewodniczenia losom ojczyzny „na czele całego domu Francji“ milczenie zachowywane przez księcia orleanistów było już prawie potwierdzeniem polityki tego manifestu. Wszyscy ci, którzy odwiedzali księcia w Wersalu zarczają że usposobienia ich są bardzo pojednawcze a wczoraj mówiono nawet, że wierni zobowiązaniu uczynionemu w liście swoim do księcia d'Audiffret-Pasquier, księżęta d'Aumale i de Joinville wyjechał dla złożenia urzędnie holdu swego uznanemu naczelnikowi domu Francji W stronnictwie Orleanistów wielka liczba mężów politycznych pogodziła się całkowicie z myślą zlania się idąc w tem za przykładem p. Guizot który w znakomitym swym liście do pana M. Grévy nie tai wcale uczuć czi głębokiej dla głowy domu Bourbonów „który pragnie tylko być pełnomocnikiem wolnej Francji.“ Pewnem jest wszakże że jakiegokolwiek były usiłowania naczelników stronnictw, znajdując się zawsze pomiędzy Orleanistami zacięci i ograniczeni ludzie, którzy wszelkimi siłami będą przeszkadzać do zgody. Stara kasta małych mieszczań Wolteryanów, wół konserwatywnych rewolucjonistów, liberalów z zmałego wieku i szkół rozmaitych nie przystanie nigdy na prawą monarchię Sam wyraz prawności ich straszy i podnosi przeciw sobie koalicję wszystkich błędów, przesądów i niedorzeczności które przez osmdziesiąt lat rewolucji politycznej i socyalnej nado głęboko w serca i umysły się wryły. Słowa to i zawsze słowa gubili i gubią Francję Francja dziś nie chce republiki takiej, jaka była dotychczas, której zawiżęcza terroryzm w r. 1793, krwawe dni czerwcowe w 1848 i straszną rewolucję 18. marca 1871 r. zakończoną porażką Paryża Te krwawej, straszej, morderczej republiki Francja już nie chce, wstrętem od niej się odwraca. Też za republiki o której dziś mówią, republiki bez republikanów, rozważnej, umiarkowanej, uczciwej, takiej o jakiej myśli p. Thiers, Francja nie zna prawie, nie ma o niej pojęcia i dlatego także jej się obawia.

Z innej znow strony, Francja, która bez wątpienia republikańską dziś nie jest, nie ma jeszcze zupełnej ufnosci w monarchii. Monarchia rzeczywiste w jednym tylko czerpać może siłę i potęgę — w dziedziczności; a tej dziedziczności opinia publiczna we Francji pojąć i uznać nie może czy nie chce. Wielka liczba sofistów utrzymywała że dziedziczność pogodzić się nie zdoła z zasadą zwierzchnictwa narodu, chociaż historia ludzkości czego innego dowodzi i chociaż mamy przed oczami przykład Belgii i Anglii dwóch krajów najbardziej swobodnych w świecie, które same sobą doskonale rządzą pod opieką dziedzicznej i prawnej monarchii.

Aleksander Dumas syn, wydał list traktujący o sytuacji politycznej Francji List ten ogłoszony w Figaro zawiera uwagi dość słuszne co do niekonsekwencyi popełnianych w polityce francuskiego rządu w przeciągu lat osmdziesięciu.

Francja według p. Dumasa, jest wielką złożoną chorobą; tę chorobę analizuje on i rozbiera z tą przenikliwością której dał dowody w pismach swoich; bada on troskliwie obyczaje społeczne ale jak zwykle ze strony ujemnej; oko tego pisarza nawiąkuje już patrzeć na występki, postrzegać zbrodnie a nie widzieć zalet. W liście swym p. Dumas jest takim samym jak w swych dramatycznych utworach i romansach. Nie jest to wcale program zdrowej prawdziwej i prawej polityki; imaginacya poety przeważa tu nadto a przykład Wiktora Hugo powinienby uleczyć Francuzów raz na zawsze z namiętności admiringowania tego wszystkiego co przedstawia ową chorowitą politykę szkoły romantycznej, która już tyle najzdrowszych i najlepszych obalamowała umysłów.

Zaczynając tu nareszcie potrosze uznawać że nie należy całej odpowiedzialności wkładać na cudzoziemców za straszne wypadki, których Paryż od 18. marca do 21. maja był teatrem Dziennik Soir ogłasza listę cudzoziemców którzy bronili sprawy komuny. Najwięcej niestety było Polaków; naliczono ich bowiem sześciuset, ta liczba jednak zdaje mi się być przesadzoną; Włochów było 75, Anglików i Irlandczyków 50, z innych narodów przeszło 100 ludzi należało do komuny. Pewnem jest wszakże, że cudzoziemcy zasiadający w komuni jak: Clément, Artur, Arnould, Ostyn, Fränkel, Winant itd. okazywali się zawsze jak najbardziej umiarkowani. Równie też generałowie Dąbrowski, Wróblewski i inni Polacy byli wszędzie daleko

mniej okrutni. a bez porównania odważniejsi od swych towarzyszy rodowych Francuzów jak Ludes, Bergeret, Urban itd

Opinia publiczna pobudzana przez dziennikarstwo odzywa się bardzo nieprzychylnie o cudzoziemcach a zwłaszcza o Polakach. Dzienniki zapowiadają, że na przyszłość zwróci się na nich nadzwyczaj baczną uwagę; w ogóle też rozdrażnienie przeciw nam ogromne. Moskwa się cieszy z dzieła owych niby patriotów i obrońców ojczyzny, którzy swą krew na to tylko przelali, aby inną swego kraju podać w nienawiść u tych, którzy dotąd bądź co bądź najwięcej nam świadczyli. Ciekawy jestem czy też się znajdzie w Polsce choć jeden głos tak bezczelny i podły, któryby śmiało podnieść się w obronie tych awanturników szukających sławy, imienia albo też — straszno powiedzieć — pieniędzy! — Hańba wam Judasze! Niech ci, którzy chcą ich bronić postawią się wprzód w położeniu tych, którzy na obczyźnie jedną mieli tylko pociechę, że słyszeli zawsze nazwę swego kraju wymawianą z poważaniem i jedną chlubę, że ich narodowość służyła im za tarczę w najnieprzyjaźniejszych nawet okolicznościach. A dziś na obelgi co odpowiemy? przeciw sztychawaniu i uraganowi i zemście nie mamy bronii; chyba to tłumaczenie, że za wyjątki nie należy narodu potępiać Lecz któż nam uwierzy że to były wyjątki?

Przegląd polityczny.

Austria-Węgry. (Dobra zasekwestrowane przez Moskwę.) Do Gazety nar. piszą: Nie wiem czy są wam znane szczegóły świeżo zawartej umowy między rządem austriackim a moskiewskim, w sprawie krakowskich majątków kościelnych i klasztornych, zabranych przez Moskwę w Królestwie Polskiem. Wszystkie dobra i dochody zasekwestrowane, mają być oddane, ale nie in natura, tylko Moskwa zapłacić ma cenę szacunkową biorąc za podstawę czynsz dzierżawny przez 25 pomnożony. Austria zaś ma zapłacić 800.000 gotówką jako zwrot w Królestwie pozabieranych niegdyś przez nią depozytów. Ugoda ta została 13 czerwca przez rząd austriacki podpisana, a już 14 t. m. radca Dr. Szlachowski, który od lat kilku rokowania prowadził z Moskwą — powiolił ją do Warszawy do podpisu przez rząd tamtejszy. Rokowania toczyły się przez ministerstwo spraw zagranicznych i przez nie ugoda zawarta spraw.

Francja. (List Dumasa). Wszyscy dziś na wysięgi prawdy morali Francuzom; najciekawsze jednak są te, które oni sami siebie częstują. Tak n. p. Aleksander Dumas (syn), który dotychczas wcale nie mieszzał się do polityki, nagle przybrał charakter proroków hebrajskich, i w długim liście otwartym, który ogłasza w dziennikach, tonem izajaszowym takie mowy swym ziomkom: „Od lat 70-ciu żyjemy tylko urojeniami i pustymi słowami, a co jest najważniejsze, od początku tego stulecia napadaliśmy na wszystkie nasze instytucje i burzyliśmy one, zawsze utrzymując, że są najlepsze, i że będą trwałymi. W dniu w którym p. Thiers nas wzywał abymy namiętnie się przez 24 godziny wprzód nim się rzucimy w wojnę z Prusami, chcieliśmy zburzyć jego dom; teraz zaś gdy jesteśmy pobici, robimy z niego Pana Boga, i uchwalamy milion na zbudowanie mu nowego domu. Dajemy sobie zabić 30.000 naszych synów, to za bolesne; płacimy pięć miliardów za jeden frazes p. Juliusza Favre, to za drogo; i oskarżamy generała Trochu, że nie chciał nas wszystkich na śmierć prowadzić — to za głupio. Znosimy obłężenie Paryża jak bohaterowie, nie pozwalamy zwyciężskim Prusakom wypić ani szklanki piwa w naszej kawiarni, a pozwalamy żeby kobiety złego życia, i karciarze z całego świata zajmowali, rabowali i podpalali Paryż. W końcu jeszcze na całe gardło wrzeszczemy przywołując naszych wygnanych księży, czyli innymi słowy, oświadczamy w obec całego świata, że od lat osmdziesięciu nie wiemy już sami co robimy; rok 1789 był nieporozumieniem, rok 1804 błędem, rok 1830 głupstwem, rok 1848 pomyłką, 10 grudnia małym rozlaniem, 4. września ulicznikowską potęgą; wszystko to już się nie liczy, było to sobie tylko dla śmiechu, i teraz chcemy rozpoczynać na nowo. Boże łaskawy, co za lud! Pojmując teraz, że zawadzamy innym ludom, i że Prusacy otrzymali od nich polecenie wytepić nas — i pewnie do tego przyjdzie, bo Prusaki są zawzięci, wytrwali i uparte — jeśli się przedko nie upamiętamy, i nie powiemy sobie nakoniec raz czego właściwie chcemy.“

(Mowa generała Trochu.) Wielką mowę generała Trochu miał na trzech z rzędu posiedzeniach Zgromadzenia narodowego mamy już w całości przed sobą. Mowa ta stanowi bardzo ważny przyczynek do historyi dni ubiegłych i zasługuje aby teje baczną poświęcić uwagę. Z tego powodu podajemy ją tutaj w całej jej osnowie.

Wersal 13. czerwca.

Na dziennym porządku stoi wniosek p. Lorigeril celem wysadzenia komisji z 30 członków mającej zająć się zbadaniem aktów delegacyi w Tours i Bordeaux. Sprawozdawca komisji, p. Lefevre-Pontalis poleca tę sprawę jako nagłą, na co też się i zgodzono. P. Lorigeril twierdzi w swem przemówieniu, że delegacya w Tours, która przedtem miała dość słów dobitnych na potępienie wszelkich zamachów stanu, sama dopuściła się najcięższego zamachu, wypróżniając skarb państwa bez żadnej kontroli, obsadzając urzędy swemi stronnictwami, oklamując kraj cały i nakładając nań istne jarzmo dyktatury. Opinia publiczna domaga się dziś wyświecenia, co za przyczynę spowodowały klęski Francji i powinna wiedzieć, jak się rzecz ma z spotrzebowanemi funduszami i niektoś niema z czystymi sprawkami dotyczącymi liwerunków. Mowa nie mało się zdziwił, słysząc z ust jednego z lewic, znakomitego historyka, że na głos republikańskiego ministra wojny jakoby na hasło Pompejusza powstawały z pod ziemi legiony. Nie było niestety Pompejusza, aby zaprotęstować przeciw podobnemu porównaniu. Dziś przyszedł czas, aby

przypatrzeć się bliżej temu Pompeuszowi, temu tryumwiratowi w Tours, i zbadać o ile rozciągają się ślady i zasłużoną wymierzają karę. P. Lepere mniema, że delegacja mogła dopuścić się błędów, w rzeczywistości atoli wielkie krajowi oddała usługi. Jeżeli wy panowie, nie chcecie uznać zasług męża, którego wszelkie działania zmierzają do uratowania honoru Francji, to na zwać was muszę niesprawiedliwymi. (Hałas). W pośród kłesk, jakie nas nawiedziły, znalazło się dwóch mężów, którzy swym patriotyzmem ścignęli na się ogólną uwagę. Jeden z nich to naj-poważniejszy starzec, który przebiegł wzdłuż i wszerz Europę oglądając się za sprzymierzeńcami; drugi, młody człowiek, który przekroczył odwadnie linie pruskie i przybył do nas i był niejako duszą Francji na prowincji. Ostatniego nazwano z ironią Carnotem kłeski; co się mnie tyczy wzywam kraj cały na świadectwo, i odzywam się: wprawdzie nie powiodło mu się zorganizować zwycięstwa, był on atoli Carnotem naszego honoru. (Głosy: Nie, nie On go zaprzepaścił. Jestem przekonany, że jeśli złożoną zostanie komisja, p. Lorgeril sam musi przyjść do przekonania, że mąż, o którym tutaj mówię, zasłużył się dobrze ojczyźnie; był on wielkim obywatelem i wielkim patriotą w czasach, gdy innym brakło na odwagę (Hałas i poruszenie)

Pierwsze dwa artykuły rezolucji proponowanej przez komisję przyjęto w całości.

Następnie zabiera głos jen. Trochu

Pozwoliłście Panowie z powodu zwyczajnej pe-tytocy naszemu sławnemu koledze generałowi Chan-garnier charakteryzować obszernie historię smutnego epizodu kapitulacji Metz. Pozwólcie także i mnie przedłożyć wam główne przyczyny naszej klęski nad Renem, prawdziwy przebieg rewolucji z 4. września a w końcu dzieje oblężenia Paryża. Nie należę do tych, którzy systematycznie spotwarzają przeszłość i cesarstwo. Nie mogę zapomnieć że wyszło ono prawie z ogólnego głosowania narodu, i dziś nie podobna mi przypomnieć tych względów jakie się winno każdemu nieszczęściu. Lecz cesarz w akcie publicznym podniósł oskarżenie, że cesarstwo zostało przez tych co je byli bronić zdradzone, na to zmuszony jestem odpowiedzieć, że rzecz ma się odwrotnie; cesarz bowiem zdradził swych obrońców. Moi panowie! osłabienie ducha żołnierza i zwolnienie dyscypliny wojskowej jest owocem bezustannych rewolucji jakie w naszym dokonywały się kraju. Rok 1830 dał początek złemu, roku 1848. dojrzało ono, a rewolucja zamachu stanu wyniosła to zle do swej potęgi. Przy tej sposobności armia sama zwaliła rząd i oszukała własne sumienie; wprawdzie przyczyniła się ona tym sposobem do ustalenia zewnętrznego porządku, lecz moralny porządek doznał w jej łonie zupełnej porażki i straconym został na zawsze.

Po bitwie pod Sadową, napisałem broszurę o armii francuskiej, w której napominałem do przed-ki i gruntownej organizacji, przeczuwając bliską wojnę z Prusami. W sierpniu z. r. sam jeden z wyższym generałem znajdowałem się w Paryżu. Gdy nadeszły smutne wieści z pod Weyssenburga, z Reichshofen i Forbach, uznałem potrzebę obrony Paryża. Wystosowałem krótki list do cesarza. Mowca odczytuje owe pismo, w którym wykazuje, że punkt ciężkości obecnej wojny, po nieszczeni-licznych walkach, nie leży już więcej między Metz i Nancy, lecz w samym Paryżu, i że armia uczyni najlepiej, jeśli cofnie się przez dolinę Mar-ny ku Paryżowi. List ten z datą 10. sierpnia — mówi dalej mowca — był odczytany przez cesarza w kółku zaufanych generałów i zjednał sobie ogól- -ne uznanie. Już miano iść za moją radą, gdy w tem z Paryża dano znać, że podobny odwrót mógł- -by ścignąć za sobą najfatalniejsze skutki i przy- -prawic cesarza o zgubę. W skutek tego zaniecha- -no odwrótu. Gdyby stało się po mojej myśli, zna- -lazłoby się było pod Paryżem 250 000 najdzielniejszych żołnierza, a Francja byłaby uratowana. Przenaczo- -ny przez ministerium wojny na komendanta 12 korpusu, formującego się w Chalons, pospieszyłem na miejsce przeznaczenia i stanąłem tam 16 sier- -pnia, a więc równocześnie z cesarzem i tutaj roz- -poczyna się mało znana historia oblężenia Paryża

Dnia następnego byłem zawezwany na naradę wojenną, na której znajdował się cesarz, ks. Na- -poleon, marszałek Mac-Mahon, generałowie Berth- -tauld i Schmitz. Jednocześnie przedstawiono ce- -sarzowi, że należy mu się ostatecznie zdecydować, albo objąć rząd, lub dowództwo nad wojskiem, gdyż tak jak dotąd stoją rzeczy, pozostać nie może cesarz chcąc zatrzymać jedno i drugie, faktycznie abdykował z wszelkiej władzy. Cesarz zdecydował się abdyko- -wać z komendy nad armią, a objąć rząd państwa. Na wniosek ks. Napoleona, powrót cesarski do Pa- -ryża miał być dla tem większego bezpieczeństwa, pierw zasynalizowanym przez jednego z generałów, celem poczynienia potrzebnych ostrożności. Misję tę cesarz mnie powierzył. Odpowiedziałem na to: „N. Panie, w chwili obecnej rewolucja straciła by Francję w przepaść. Uczynić to wszystko, co będzie w mej mocy, aby odwrócić grożące niebez- -pieczeństwo. Życzeniem jest W. C. Mości, abym poczynił, co potrzebne na jego przyjazd i zorga- -nizował obronę stolicy. Zgadzałem się na to, lecz pod warunkiem, że armia Mac-Mahona będzie two- -rzyła dla Paryża armię pomocniczą, gdyż nie ludez się wcale, że oblężenie miasta już jest niedale- -kiem. Cesarz zgodził się na to, a nawet Mac-Ma- -hon rozpoczął już ruch odpowiedni. Co się mnie tyczy, miałem odjechać natychmiast z następują- -cym mandatem: Generał Trochu mianowanym zo- -staje gubernatorem Paryża i naczelnym wodzem na czas wojny; cesarz w dwie godziny za nim przy- -będzie do Paryża; Mac-Mahon cofnie się w kie- -runku stolicy.

Pismo odręczne cesarskie stwierdzało powyższy mandat. W nocy przybyłem do Paryża i natych- -miast udałem się do cesarskiej. Znalazłem ją peł- -ną odwagi, egzaltowaną, i nadzwyczaj niedowier- -zającą mej osobie. „Generale, odezwała się, coś po- -dobnego mogli cesarzowie doradzać jego nieprzyja- -cieli; jestem pewną że żywym nie dojedzie do Tuileryów.“ — „Pani — była moja odpowiedź — tym sposobem byłbym jednym z nieprzyjaciół ce-

sarza? Jam to był bowiem, com poddał księ- -ciu Napoleonowi i Mac-Mahonowi plan podobny Wzięciem na siebie niebezpieczną misję; rozchodzi się tutaj o obronę Paryża.“ — „Mój generale — ode- -zwała się cesarzowa — cesarz nie przybędzie do Paryża, lecz pozostanie w Chalons; co się zaś pa- -na tyczy, to z polecenia cesarza weźmiesz się do obrony Paryża.“ Na to odrzekłem: „Pani, i bez cesarza przyjmę na siebie obronę Paryża, a oto tutaj jest proklamacya w której obwieszczęm ludo- -wi moją nominacyę.“ Proklamacya rozpoczynała się słowami: „Cesarz mianuje mnie gubernatorem Paryża.“ „Generale, odezwała się cesarzowa — słowo cesarz nie powinno być tutaj wspomnia- -nem „Pani, przybywam tutaj z polecenia cesarza.“ „Generale, to wielkie pytanie, czy tak jest.“ — Po tej rozmowie oddaliłem się. (C. d. n.)

Kronika.

— **Mianowanie.** Minister sprawiedliwości nadał auskultantowi Karolowi Ohmann opróżnioną przy są- -dzie powiatowym w Zastawnej na Bukowinie posadę adjuktka sądu powiatowego.

— Minister sprawiedliwości przeniósł dyrektora urzędów pomocniczych przemysłowego sądu obwodowego Piotra Hordyńskiego na jego prośbę w tym samym charakterze do sądu obwodowego w Tar- -nopolu

Obwieszczenie.

Najwyż. postan. z dnia 3. b. m. raczył J. c. i k. Apost. Mość zatwierdzić wybór Izidora Kędziarskie- -go, dzierżawcy dóbr na prezesa, a ks. Klemensa Turczanowicza, gr. kat. proboszcza na zastępcę prezesa rady pow. w Staremieście.

Władysława Tustanowskiego, właściciela dóbr na prezesa rady powiatowej rohatyńskiej.

Księdza Konstantego Kopertyńskiego, rzym. kat. proboszcza na zastępcę prezesa rady powiatowej w Czortkowie.

Ksawerego Białoskórskiego, pensjonowanego c. k. kapitana na zastępcę prezesa rady powiatowej ko- -lomyjskiej.

— **Rady miejskiej.** Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej dokonano wyboru delegatów, do- -danych do wykonawczej czynności prezydenta, i wy- -brano 10 członków do wydziału. Delegaci są na- -stępujący:

Bałutowski, Dąbrowski, Dymet, dr. Gebarzewski, dr. Gottlieb, dr. Lewakowski, dr. Madejski, Mięczyński, dr. Milleret, Moszczański, dr. Rajski, dr. Rieger, Rucker, dr. Sermak, dr. Skwarczyński, Szemelowski, Szwedzicki, Wieceżyński, Żak, dr. Zucker.

Do wydziału wybrani: Boczkowski, Dobrzański, dr. Hoffmann Kornel, dr. Hoffmann Maurycy, dr. Kohn, dr. Kolischer Juliusz, dr. Semilski, Wild, dr. Wolski, dr. Zabłocki kanonik.

Gospodarze na posiedzenia Rady miejskiej: Błotnicki, Dąbrowski, Maszkowski, Starkel, Żółkiewski, dr. Zucker.

Komisja dla dóbr miejskich: Dr. Czemyński, Dymet, Hoffmann Maurycy, Jasiński Aleksander, Pajczkowski Józef, Rusemann Leib, Wild Karol.

Komisja dla dochodów niestających: Madejski, Szemelowski, Szuman, Dąbrowski, Rucker, Szwedzicki, Żak.

Komisja dla realności miejskich: Dąbrowski, Ep- -stein, Rawski, Reiss, dr. Skwarczyński.

Reszta wyborów nastąpi we środę.

— **Burza.** Wczoraj przyniósł do Lwowa tele- -gram wiadomości o strasnej burzy, jaka przeciągała okolice od Morawii po Przemysł. Słupy telegraficzne mają być powywracane. Bliższych szczegółów do- -tąd nie mamy.

— **Nieszczęsne wypadki.** W Strzałkowicach w powiecie samborskim włościanin Wojciech T. usi- -lował w nocy 9. b. m. zamordować siostrę swego zięcia i synowę, z którymi poróżnił się o drobność. Zięć został lekko skaleczony a synowa dość niebez- -piecznie. — W Poradowej w powiecie grybowskiem tunelji 29. maja przy wydobyciu ropy dwa ro- -botnicy, rodzeni bracia. — Na polu koło Pohorec w powiecie rudańskim znaleziono 11. b. m. ciało wło- -ścianina z Koropnicza, który umarł w drodze tknięty apopleksją.

— **Pożary.** Dnia 5 b. m. zgorzała w skutek uderzenia piorunu stodoła włościańska w Leżanówce w powiecie skałackim. Płomień mimo spieszego ra- -tunku ogarnął 10 sąsiednich zagrod włościańskich, które zupełnie zgorzały. Szkoda (niezabezp.) wyno- -si około 4350 złr. — W Smarżowej w powiecie pi- -lźnieńskim zgorzała 7. bm. zagroda włościańska, którą niewiadomy zbrodniarz z czterech stron równocześnie podpalił. Dnia 17. maja zgorzała w Nanczułce wiel- -kiej w powiecie staromiejskim zagroda włościańska. Szkoda (niezabezp.) wynosi około 160 złr. Przyczyna pożaru niewiadoma. — W Łodygowie w powiecie bielskim zgorzała 25. kwietnia zagroda włościańska. Szkoda wynosi 389 złr. Przyczyną pożaru była nie- -ostrożność. — W Mostach w powiecie żółkiewskim zgorzał 3. b. m. dom ze sprzętami. Szkoda (zabezp.) wynosi 200 złr. — W Gajach w powiecie lwowskim zgorzała 31. maja zagroda włościańska. Szkoda (nie- -zabezp.) wynosi 200 złr. Przyczyna pożaru niewia- -doma. — W Nagorzanach w powiecie zaleszczyckim zgorzała 31. maja zagroda włościańska. Szkoda (nie- -zabezp.) wynosi 500 złr. Przyczyna pożaru niewia- -doma. — W Drogini w powiecie myślenickim zgor- -zała 5. b. m. zagroda włościańska. Pożar wybuchł w skutek uderzenia piorunu. Szkoda wynosi 304 złr. — W Cieszanowie w powiecie dolinańskim zgorzały 30. maja cztery zagrody włościańskie. Ogień miał być podłożony. Szkoda (niezabezp.) wynosi 1300 złr. — W Białej w powiecie tarnopolskim spłonął 8. b. m. dach na domie mieszkalnym gr. k. probos- -zcza. Płomień ogarnął także i sąsiedni budynek włościański, który zgorzał zupełnie. Przyczyna po- -żaru niewiadoma.

— **Kraj** wzywając swych abonentów do przedpłaty, donosi, że pozyskał stale współpracownictwo pana J. J. Kraszewskiego, który zwinął wydawnictwo „Ty- -godnia“.

— **Przemysł 17. czerwca.** W kurendzie prze- -mysłowego konsystorza biskupiego obrz. łac. z dn. 14 b. m. czytamy co następuje:

— „Odnosnie do naszego listu pasterskiego z dnia 21. kwietnia b. r. l. 18, ogłaszamy W.W. Ducho-

wieństwu, że Ojciec św. Pius IX. listem aposto- -lskim z dnia 4. czerwca nadał Biskupom świata ka- -tolickiego władzę do udzielenia zupełnego odpustu z powodu 25 letniej rocznicy na Stolicy Piotrowej zbawienych rządów Jego, którego kapłani i wierni dostąpią mogą na dniu przez Ordynaryat ozna- -czonym

Na mocy więc tego upoważnienia apostołskiego, oznaczony dla naszej dycezyi uroczystość św. A- -postołów Piotra i Pawła, w którą wszyscy będą mogli stać się uczestnikami rzezonego odpustu, jeśli przez Sakramentalną spowiedź rozgrzeszeni, a przez Komunię św. wzmocnieni, wzniosą do Boga pobożne modły na intencyę zgody chrześcijańskich władców, wykorzenienia herezyi i wywyższenia św. matki Kościoła.

Niniejszą odezwę należy ogłosić ludowi z anboną przed uroczystością wspomnianą.

— **Król grecki Georgios** przybył do Wiednia dnia 16. b. m. i zamieszkał tak zwany trakt Leo- -polda w Hofburgu. Obecni w Wiedniu arcyksię- -żęta robili królowi wizytę przedwczoraj.

— **Zmowa robotników w Warszawie** w szerególny sposób się zakończyła, jak o tem donosi *Freundenblatt*. W znacznej fabryce Lilpola i Rau ro- -botnicy zażądali podwyższenia płacy, zapowiadając, iż w razie odmowy wstaną wszyscy od roboty. A ponieważ administracya fabryki żadnych ustępstw czynić nie chciała, przeto nastąpiło powszechne za- -wieszenie robót. Administracya udała się ze skargą do policyi moskiewskiej. Zjechał sam Oberpoliema- -ster i zawezwawszy robotników, zapowiedział, że po- -zostawia obydwoim stronom 24 godzin do namysłu i zgody, a w przeciwnym razie robotnicy będą sta- -wieni przed sądem wojennym, a fabryka jako ogni- -sko spisaków zamknięta zostanie. Nie pozostało więc robotnikom i administracyi nic innego, jeno po- -godzić się ze sobą.

— **Osza w Poznaniu** zmniejsza się, jak to okazuje następujące zestawienie podług źródeł urzęd- -owych: W tygodniu od 13. do 20. maja wynosiła liczba chorych na oszę 183, w tygodniu od 20. do 27. maja 150, od 27. maja do 3. czerwca 123, od 3. do 10. czerwca 113. W tych czterech tygodniach umarło w ogóle na oszę 55 osób, z tych w pierw- -szym tygodniu 20, w drugim 10, w trzecim 10, w czwartym 15 osób. Pozostało chorych w kuracyi dnia 20. maja 103, dnia 27. maja 73, dnia 3. czerwca 7, dnia 10. czerwca 61. Również i w lazarecie gar- -nizonowym liczba zwykła dwudziestu chorych zmie- -szyla się na piętnaście.

— **„Tygodnika katolickiego“** wyszedł nr. 23. i zawiera: Eneyklikę Ojca św. (dokońca). List pasterski Najprzew. ks. Arcybiskupa lwowskiego. — Zdrowie i życie Piusa IX. — Korespondencye: Rzym 1. 2. Z Wołynia. — Teologia katolicka w Niem- -czech. — Prasa a zmierzanie obecne. — Komuna paryska. — Ks. Antoni Smitkowski. — Wiadomości potoczne.

Ostatnie wiadomości.

— **Z Pragi 18 czerwca** Na obchód jubileuszu Pa- -pieża arcybiskup ks. Schwarzenberg odprawił o go- -dzinie 4ej po południu wielką procesję z kościoła Tyńskiego do kościoła na Karlinie; w procesyi tej oprócz całego duchowieństwa wzięli także udział strzeły obywatelscy, młodzież szkolna i członko- -wie stowarzyszenia budowy katedry.

— **Z Wersalu 18. czerwca.** *Journal officiel* zwraca się przeciw postępowaniu pewnej części prasy angielskiej, która od samego początku wojny systematycznie miota obelgi i potwarze na rząd fran- -cuskim i armię francuską, usprawiedliwiając zbrodnie Komuny. *Journal* daje do zrozumienia, że mętnę źródło tych zaczepek łatwo daje się odgadnąć, i przedstawia podobne postępowanie publicznej wzdardzie i pigłownianiu.

Na ostatniem posiedzeniu Kazimierz Perier zdał sprawę o ustawie pożyczkowej. Zgromadzenie przystąpi w wtorek do obrad nad tym przedmio- -tem. Zapewniają że strony świadomej rzeczy, że jeśli ustawa zostanie uchwaloną, wypuszczenie po- -życzki nastąpi 26. czerwca. Bezasadnym jest do- -niesienie dziennika *La Verité*, że wybory odłożo- -ne są do 20go b. m. Również bezasadną jest po- -głoska, jakoby Hektor Lefranc udać się miał do Londynu dla wypowiedzenia traktatu handlo- -wego.

Nic jeszcze nam niewiadomo o przeglądzie wojs- -ka francuskiego, jakie w obecności całego Zgro- -madzenia narodowego miało się odbyć w niedziele w Paryżu.

— **Z Brukseli 19. czerwca.** Z ogromnym przepie- -chem obchodzono tutaj jubileusz papieski. Domy i kościoły były oświetlone. Wojsko było skonsy- -gnowane, aresztowano kilkunastu ludzi mają- -cych ochotę pobawić się w antypapieskie de- -monstracye.

— **Z Rzymu** O przyjęciu naszej deputacyi przez Ojca św. doniósł nam już telegram. O obchodzie jubileuszu doniósł w wiecznym mieście donoszą, że odbył się w największym spokoju. Dnia 17. b. m. przed południem Ojciec św. odprawił wśród ogrom- -nego natłoku pobożnych mszę św. Dla ubogich miasta Rzymu ofiarował 10.000 franków. Tego dnia przyjmował Ojciec św. niezliczone deputacye; te- -legramy mówią, że jedną z najliczniejszych była deputacya polska.

— **Z Berlina 18. czerwca.** Na niedzielnym obiedzie w zamku królewskim (około 700 osób) cesarz Wilhelm przemówił w tych słowach: Dzień pa- -miątki i czci, co miał potomności zostawić pomnik spiżowy króla mojego ojca, który wiódł lud swój i wojsko do niezgasłej sławy i nigdy nieznaney pomyślności, miał być obchodzony w najgłębszym pokoju. Inaczej jednak Opatrzność zrzuciła. Prusy po drugi raz powołane zostały, jak wtedy z sprzymierzeńcami swymi, tak teraz z całemi Niem- -cami tego samego nieprzyjaciela, który nas wzywał, pokonywać jednym zwycięstwem po drugim w nie- -znanej dotąd wielkości i z wytrwałością. Dla tego zdobi i teraz jak wówczas znak żelaza piersi wa- -lcznych. W ojczyźnie wszystkie klasy obojczy pici- -prześcigały się w gotowości do ofiar i miłości bliźniemu. Lud i wojsko stoją po nad wszystkich

w obliczu świata. Dla tego wnoszę kielich ku pa- -mięci króla bohatera, na podziękowanie ludowi i wojsku!

Cesarz zabrawszy powtórnie głos, rzekł: Kielich ten poświęcam z wdzięcznością pomyślności zje- -dnoczonych teraz Niemiec, tudzież ich monarchom i księżętom, obecnym jak nieobecnym.

— **Z Florencyi 17. czerwca.** *Nazione* donosi z Rzymu, że Loys on znów jest O. Hyacintem Mó- -wią, że wypadki w Paryżu i okropny zgon Arcy- -biskupa tak go wzruszyły, iż postanowił wyrzec się swoich ostatnich doktryn i odbywać pokutę. W tym celu usunął się do klasztoru Passyoniów St. Jana i Pawła dla ćwiczeń duchownych. — Par- -lament odroczyliom będzie 20go b. m. Hr. Rattí- -Oppizoni poseł włoski w Kopenhadze, mianowa- -ny został posłem w Monachium. Hr. Barbolani przebywający tu na urlopie, ma nie wracać do Konstancyi i przeznaczone ma być do Londy- -nu, z kąd Cadorna zostanie odwołany.

W Izbie deputowanych prowadzone były roz- -prawy nad organizacyą armii. Cugia i Lamarmora wyłuszczają swoje zapatrywania, ten ostatni proponuje przyjęcie systemu, pozwalającego wysta- -wić w potrzebie milion żołnierzy; broni zastępstwa i mówi, że ubolewa, iż generał, którego zna i po- -waża mówił o włoskiem zepsuciu. Nie lubi mowca pochlebiać swojemu krajowi, ale też nie chce być dla niego niesprawiedliwym; Włochy są jednym z krajów najmniej zepsutych, a co się tyczy armii, ta zna tylko przysięgę swoją i nie wie nawet, co jest „pronunciamiento.“ Minister wojny odpowiada na uwagi obu poprzednich generałów i ob staje przy swoich propozycjach. Farini mówi o mobilizacyi.

Opinione pisze z powodu misyi generała Ber- -tole-Viale: Sekretarz kardynała Antonellego udał się wczoraj do generała i oznajmił mu, że Papież mocno jest wzruszony tym krokiem u- -przejmości króla Wiktora Emanuela, i prosi jena- -rała, aby chciał być tłumaczem tych uczuć u kró- -la. Sekretarz dodał nadto że Papież wszystek czas swój rozdzieliwszy między deputacye, nie może go przyjąć, misyję jednak jego uważa za spełnioną. Generał Bertole Viale powrócił dziś rano do Flo- -rencyi.

Niektóre dzienniki twierdzą, że król jedzie 21. do Neapolu, a zabawiwszy tam trzy dni, przybę- -dzie do Rzymu na dwa albo trzy dni. Dziennik *Fanfulla* donosi: Poseł angielski przy tutejszym dworze Paget wyjedzie z tąd za urlopem. Wieść o przeznaczeniu go do Berlina, potrzebuje potwier- -dzenia.

Telegramy „Unii.“

— **Londyn 19. czerwca.** Wojska niemieckie opuściły już Rouen. Kurs emitowanej pożyczki francuskiej ma być 82 z bonifikacyami 7980. Historyk Grote Toit wywołuje de- -monstracyę robotników na uczczenie komuny paryskiej.

— **Frankfurt 19. czerwca.** Ren wezbrał niezwykle. Reintal, Werdenberg zupełnie pod wodą. Komunikacye kolejowe przerwane. Niebezpieczeństwo wzrasta coraz głośniej.

— **Peszt 19. czerwca.** Budowa kolei żela- -znej w Turcyi postępuje bardzo znacznie.

Odpowiedzialny redaktor: Aleksander Vogel.

Kursa z dnia 19. czerwca 1871.

godz. 6 min. — popołudniu.

Wiedeń. Akcy banku franco-aust. 121 00. Akcy kredyt. weg. 119 00 Anglo-aust. 243 75. Akcy Karola Ludw. 254 50. Kolej siedmogrodzka 172 75. Kolej poludniowa 175 50. Kolej Alf. 177 25. Kolej państwowa 224 50. Kolej lwowska - czerniowiecka 173 75. Napoleondor 9 88. Kolej wach. 164 25. Kolej północna 226 25. Kolej Rudolfa 164 25. Kolej weg. wachodnia 85 00. Galicyjskie obligacye indemnizacyjne 75 20. Losy z 1864 roku 127 00. Usposo- -bienie: spokojne.

Pociągi kolei żelaznej (na głównym dworcu kolej Karola Ludwika).

(Podług zegaru lwowskiego)

Odchodzą z Lwowa do Krakowa " " 6 m. 42 rano.

" " " " " " 8 " 7 wiec.

" " " " " " 3 " 30 rano.

Ze Lwowa do Czerniowiec 8 godz. 32 min. rano.

" " " " " " 12 " 20 " w nocy.

" " " " " " 8 " 52 rano.

" " " " " " 11 " 50 wieczór.

Przychodzą z Krakowa do Lwowa o godz 7 m 37 rano.

" " " " " " 0 " 8 wieczór.

" " " " " " 0 " 11 wieczór.

Z Czerniowiec do Lwowa 7 godz. rano.

" " " " " " 2 " 3 min. w nocy.

" " " " " " z Brod. i Zloc. " 7 " 24 wiec

" " " " " " " " 2 " 50 w noc

Pociągi kolejowe na stacji lwowskiej Podzamcze.

Odchodzą do Brodów i Zloczowa o g. 9 m. 11 rano.

" " " " " " 0 " 12 " 12 wiec.

" " " " " " 0 " 12 " 12 wiec.

Przychodzą do Lwo. z Brod. i Zlocz. o " 6 " 53 wiec.

" " " " " " 0 " 2 " 19 w nocy

(Nadesłane.)

Zwracamy szczerą uwagę na umieszczone w dzi- -sijszym numerze ogłoszenie panów S. Steindecker i spółka w Hamburgu Idzie tu o oryginalne losy do bogato, głównemi wygraniem wyposażonej loteryi pie- -niężnej, która i u nas na chętny współdział rachowa- -wać powinna. To przedsiębiorstwo zasługuje tambar- -dziej na zaufanie, że przez najlepsze zagwarantowanie państwowo, a wż wzmiankowany dom handlowy, przez ściśle i rzetelne postępowanie i wypłacie mnó- -stwa wygranych wszechstronnie znauy jest.

Spostrzeżenia meteorologiczne w miesiącu czerwcu 1871.

Table with meteorological data for June 1871, including barometer, temperature, wind, and precipitation. It also contains financial tables for various banks and companies in Lwów.

OGŁOSZENIA.

Wydawnictwo dzieł katolickich Władysława Jaworskiego w Krakowie 239 1-3. poleca swój skład książek treści religijnej, naukowej i powieściowej oprawnych na nagrody.

WINA U RESTAURATORA pod „ZŁOTEM JABŁKIEM“ Szymona Fedorowicza przy placu bernardyńskim pod 1. 732 w NAJLEPSZYCH GATUNKACH węgierskie, a to: na miarę od 50 ct. do 3 zł. na butelki od 40 ct. do 2 zł.

Podajmy rękę szczęściu! 250,000 M. Crt. Najkorzystniejszym razie jako najwyższą wygraną podaje najnowsze wielkie losowanie pieniędzy, które przez wysoki rząd dozwolone i zagwarantowane jest.

Świeże CZEREŚNIE WŁOSKIE otrzymują codziennie i polecają Markiewicz i Wojczyński WE LWOWIE. Główny skład: w rynku pod liczbą 161. 226 4-2? Filia: przy ulicy Wałowej pod 1. 291.

KURCZE EPILEPTYCZNE (wielką chorobę) kuruje listownie lekarz specjalnie dla chorób epileptycznych Dr. O. KILLISCH w Berlinie, teraz Neuenburgerstrasse 8. — Już przeszło stu wyleczonych. 238 2-?

BROWAR KSIĘCIA A. SAPIEHY W KRASICZYNIĘ zawiadamia Szanowną Publiczność, iż dnia 1. lipca 1871 r. otwiera swe piwnice i rozpoczyna sprzedaż piwa marcowego. Zarząd Browaru. 235 2-3

już 19 i 20. lipca 1871 i kosztuje jako odnowienie do tego ciągnięcia 1 ówczesny oryginalny los tylko 2 zł. 1 pół 4 1 cały 8. za przesłaniem kwoty w banknotach austriackich. Wszelkie płatności uakuteczniają się natychmiast z największą troskliwością, i każdy otrzymuje do rąk własnych oryginalny, herbem rządowym zapечатzony los.

PRAWDZIWY SKARB LEKARSKI DLA RODZINY. 190 3-? Niezaprzeczoną jest rzeczą, iż człowiek używający pełnego zdrowia, jest najszczęśliwszym na ziemi, gdyż może wszystkiego używać co mu się podoba. Dla tego każdy skorzysta z chęcią ze sposobności, zaopatrzyć siebie i rodzinę tem, co przez więcej jak 1,000,000 dowodami, bezprzecześnie się uwierzytelniło, to jest do środka, który słabym na piersi i płucu, nerwy i żołądek, niedołączom i słabym, starym i młodym zdrowie powrócił!!

S. Steindecker i Spółka, dom bankowy i wexlowy w Hamburgu, zakupna i sprzedawca wszelkich gatunków obligacji państwowych, akcyj i kolei, żelaznych i losów pożyczkowych. P. S. Dziękujemy przytem za darowane nam dotychczas zaufanie, zapraszając z rozpoczęciem nowych losowań do udziału w tychże, starając się być dziełmi szybkim i rzetelnym usłużeniem zasłużyć na zupełne zadowolenie naszych szanownych interesentów. 212 10-12 D O.

Wystawa rolniczo-przemysłowa w Rzeszowie otwarta będzie dnia 2. lipca b. r. Zgłoszenia wystawców przyjmuje Komisya wystawy na ręce członka swego Alojzego Rybickiego. 236 3-5 UWAGA. Komisya wystawy postarała się o dostateczną liczbę pomieszczeń dla wygodę wystawców i gości zwiedzających wystawę. Komu więc na tem zależy, zechce pomieszkanie u Komisji wystawy zamówić.

Jedynie prawdziwe we Lwowie, u pp. Piotra Mikolascha, Zygmunta Ruckera, A. Berlmera, J. F. Kleina wdowy et Rissler, Markiewicza et Wojczyńskiego. W Zaleszczykach u p. C. H. Sternlieb, W Drohobyczu u p. A. H. Żupnika, W Przemyślu u p. M. Kozłowskiego, W Skale u p. Szymona Tannenblat, W Skole u p. Mojżesza Lipschütz, W Strju u p. Kalixa Krzyżanowskiego, W Cieszanowie u p. Chiel, Potascher, W Baligródzie u p. Samsona Meisels, W Nowym Sączu u p. B. Körbla, W Jarosławiu u pana A. Bohusz apt. W Zbarżu u p. Feuersteina.

C. k. uprzywil. galicyjski AKCYJNY BANK HIPOTECZNY wydaje we Lwowie i przez Filie w Krakowie, Czerniowcach, Białe Tarnopolu i Samborze, począwszy od 20 października 1869 r. ASYGNATY KASOWE 4 1/2 procentowe wypłacalne w 8 dni po wypowiedzeniu 5 " " " 14 " " " 30 " " " 60 " " " 142 20-?